

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ÖZEL EğİTİMDE AİLELERİN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ YEREL ÖğRETMEN SEMİNERLERİ İÇİN EğİTİM KİTİ

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

T.C. MİLLİ EğİTİM BAKANLIğI

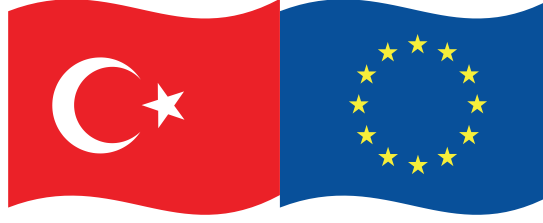
T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIğI

Gaziosmanpaşa Rehberlik ve
Araştırma Merkezi

Kütahya Rehberlik ve
Araştırma Merkezi

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

**ÖZEL EĞİTİMDE AİLELERİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ**

Bu yayım, Millî Eğitim Bakanlığı ve UNICEF'in iş birliğinde gerçekleştirilen Engeli Olan Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim ve İlkokulda Değerlendirme Çerçevesi Programı kapsamında hazırlanmıştır. Özel Eğitimde Ailelerin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında düzenlenen öğretmen seminerlerinde dağıtılması yararlı olacağı görüşü ile yerel öğretmen seminerleri için eğitim kiti olarak dağıtılmıştır.

**İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ**

**TOHUM
OTİZM
VAKFI**

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

**Gaziosmanpaşa Rehberlik ve
Araştırma Merkezi**

**T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI**

**Kütahya Rehberlik ve
Araştırma Merkezi**

ENGELİ OLAN ÇOCUKLAR İÇİN İLKOKUL DEĞERLENDİRME ÇERÇEVESİ

ÖĞRETMEN KILAVUZU, FASİKÜL 3
SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME

2021 Şubat

Kitapçık Yazım Komisyonu

Prof. Dr. Cevriye Ergül - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan Atılğan - Ege Üniversitesi
Doç. Dr. Murat Doğan - Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Banu Altunay - Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Meral Ç. Ökcün Akçamuş - Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Sonnur Işıtan - Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Burcu Sezginsoy Şeker - Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Burak Aydın - Ege Üniversitesi

T.C.Millî Eğitim Bakanlığı

Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürü Dr. Sadri ŞENSOY'a,
Araştırma Geliştirme ve Projeler Daire Başkanı Mustafa GELEN'e,
Proje çalışanları; Gülten ŞEN,
Emel ILICAN,
Mehmet Ali AYDOĞMUŞ,
Mehmet Ali IŞIKOĞLU,
Dizem CAN KÜÇÜK'e ve
Dairemiz çalışanları
Amine CANIDEMİR,
Meryem İZMİR,
GülYÜCEL,
Ahmet Faruk TOKGÖZLÜ,
Bilge TAŞKİREÇ ve
Özlem ÖZKAN YAŞARAN'a da katkılarından dolayı
Teşekkür ederiz.

Bu yayın, Millî Eğitim Bakanlığı ve UNICEF'in iş birliğinde gerçekleştirilen Engeli Olan Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim ve İlkokulda Değerlendirme Çerçevesi Programı kapsamında hazırlanmıştır.

ENGELİ OLAN ÇOCUKLAR İÇİN İLKOKUL DEĞERLENDİRME ÇERÇEVESİ

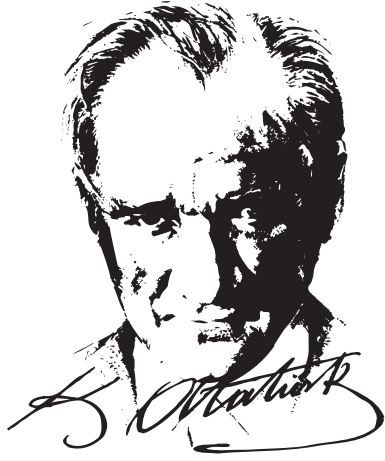
ÖĞRETMEN KILAVUZU, FASİKÜL 3
SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME

2021 Şubat

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ölçme, Değerlendirme ve Sınav
Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Bu yayın Millî Eğitim Bakanlığı tarafından UNICEF'in finansal desteği ile hazırlanmıştır.
Yayında beyan edilen görüşler kişilerin kendi sorumluluğundadır ve hiçbir şekilde Millî Eğitim
Bakanlığı ve UNICEF'in görüş ve politikalarını yansıtmamaktadır.

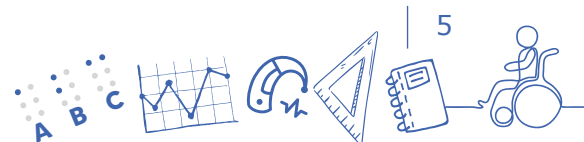

Eserinin üzerinde imzası olmayan yegâne sanatkârlar öğretmenlerdir.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	7
BAŞLARKEN	8
ŞEKİLLER	9
TABLolar	10
SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÇERÇEVESİ	11
Değerlendirme Çerçevesinin Amacı	11
TANIMAYA YÖNELİK DEĞERLENDİRME	13
1. Taramalar Yoluyla Desteğe Gereksinim Duyan Öğrencileri Belirleme	14
2. Engeli Olan Öğrencileri ve Taramalarda Desteğe Gereksinim Duyduğunu Belirlediğimiz Öğrencileri Tanıma, Akademik ve Gelişimsel Düzeylerini ve Gereksinimlerini Belirleme	14
İZLEMeye YÖNELİK DEĞERLENDİRME	17
1. BEP/BGP Oluşturma	18
Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) ve Bireyselleştirilmiş Gelişim Planı (BGP) Nedir?	18
BEP/BGP içeriğinde neler olmalıdır?	19
ÖRNEK DURUM 1	19
BEP/BGP Nasıl Hazırlanır?	21
2. BEP/BGP'deki Öğretim Planını Uygulama ve Değerlendirme Planı ile Gelişimi İzleme	24
3. Değerlendirme Sonuçlarına Göre Karar Alma	25
DÜZEY BELİRLEMeye YÖNELİK DEĞERLENDİRME	27
1. Değerlendirme / Notlandırma Türü	27
Özel Değerlendirme/Notlandırma	28
Genel Değerlendirme/Notlandırma	28
2. İlerleme Raporu	29
ÇERÇEVENİN DEĞERLENDİRME İLKELERİ	32
Genel İlkeler	32

6

SUNUŞ

Toplumsal çeşitliliğe katkı sunan önemli kaynaklardan biri şüphesiz engeli olan bireylerdir. Engelliliğe ilişkin tutumların değişmesi, bireysel farklılıklara yönelik duyarlılığın oluşması, duyarlık ve olumlu tutumların hayata geçmesi ve engeli olan bireylerin toplumsal yaşama katılımlarının artırılması amacıyla son yıllarda çok sayıda çalışma yürütülmektedir. Bu çalışmaların eğitim ayağı, kapsayıcı eğitim çatısı altında gerçekleştirilmektedir. Kapsayıcı eğitim; tüm öğrenenlerin, kültürlerin ve toplulukların farklı gereksinimlerine, öğrenmeye katılımı artırmak ve eğitim sistemi içinde fırsat eşitliği sağlamak yoluyla yanıt verme sürecidir. Bu yönüyle kapsayıcı eğitim, farklı nedenlerle özel gereksinimleri olan tüm çocukların eğitim hakkının sağlanması için gerekli yaklaşım ve uygulamaları içermektedir.

Kapsayıcı eğitim anlayışına dayanan bu çalışmada; engeli olan ya da desteğe gereksinim duyan öğrencilerimizin gelişim ve öğrenme süreçlerini desteklemek amacıyla sınıf içi değerlendirme süreçlerine odaklanılmaktadır. Değerlendirmeyi, öğretim sürecinin en önemli bileşenlerinden biri olarak ele alan kapsayıcı eğitim anlayışı; öğretimin veriye dayalı olarak sürekli ve sistematik planlanmasını, uygulanmasını, değerlendirilmesini ve buna göre yeniden planlanması ve uygulanmasını öngörmektedir. Öğretimin ancak bu şekilde engeli olan ya da desteğe gereksinim duyan öğrencilerimizin bireysel gereksinimlerine ve gelişimsel özelliklerine en uygun hâle getirilebileceği fikrini benimsemektedir.

Ülkemizde kapsayıcı eğitim uygulamaları konusunda bazı sınırlılıklar yaşanmakta, öğretimin veriye dayalı olarak planlanması ve yürütülmesi, hedeflenen düzeyde gerçekleştirilememektedir. Okullarımızda genel olarak yaşadığımız bu sınırlılık, kapsayıcı eğitim uygulamalarını hızla yaygınlaştırmaya çalıştığımız bu günlerde çok daha dikkat çekici bir hâle gelmiş ve bu ihtiyaca yanıt verilmesi kaçınılmaz olmuştur. Bu kapsamda, Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü öncülüğünde ve UNICEF Türkiye Temsilciliği'nin desteğiyle gerçekleştirilen bu çalışma ile engeli olan ya da desteğe gereksinim duyan öğrencilerimiz için kapsayıcı eğitim ilkelerini esas alan ve gelişim izlemeye dayalı bir sınıf içi değerlendirme çerçevesi oluşturulmuştur.

Oluşturulan çerçeve ile sınıftaki engeli olan ya da desteğe gereksinim duyan tüm öğrencilerimizin tanımaya yönelik değerlendirmeler yoluyla gelişimsel özellikleri belirlenebilmektedir. Böylece bu öğrencilerimizin gereksinimleri dikkate alınarak bir öğretim planı oluşturabilmekte, öğrencilerin gelişimleri bu plan çerçevesinde sürekli olarak izlenebilmektedir. İzlemeler sonucu elde edilen veriler ise öğretimde gerekli düzenlemeleri yapmak üzere kullanılarak öğretim süreci daha etkili hâle getirilebilmektedir.

Bütün bu çaba, engeli olan ya da desteğe gereksinim duyan öğrencilerimizin alacağı eğitiminin niteliğini yükseltmek ve böylece toplumsal yaşama daha etkin katılımlarını sağlamak amacına yöneliktir. Bu amaca ulaşabilmemiz ise ancak siz öğretmenlerimizin gayret ve desteği ile mümkün olabilecektir.

Gayret ve desteğiniz için teşekkürlerimizle...

BAŞLARKEN

Değerli Öğretmenlerimiz,

Altı fasikülden oluşan bu kitap setini, sınıflarınızda bulunan engeli olan ya da desteğe gereksinim duyan öğrencilerinizin, öğrenme ve gelişimlerini izlemek amacıyla yapacağınız değerlendirme uygulamalarında size yol gösterici olması amacıyla hazırladık. Değerlendirmeler sırasında ihtiyacınız olacak bilgileri çok sayıda örnekle de destekleyerek mümkün olduğunca kapsamlı bir şekilde sizlere sunmaya çalıştık. Uygulamalarınızda kolaylık sağlamak için bilgileri içeriğine uygun şekilde bölerek, aşağıda sunduğumuz başlıklarla toplam altı fasikülde sunduk.

- Fasikül 1. Engeli Olan Öğrencilerin Genel Eğitim Ortamlarında Eğitimi
- Fasikül 2. Değerlendirme Türleri ve Ölçme Araçları
- Fasikül 3. Sınıf İçi Değerlendirme Çerçevesi
- Fasikül 4. Değerlendirme Uyarlamaları ve İçerik Değişiklikleri
- Fasikül 5. Tanımaya Yönelik Değerlendirmede Örnek Uygulamalar
- Fasikül 6. İzlemeye Yönelik Değerlendirmede Örnek Uygulamalar

Setin üçüncü fasikülü olan bu kitapta, ilk iki fasikülde oluşturulan temel üzerine geliştirdiğimiz değerlendirme çerçevemizi anlattık. Hangi amaçlarla ve aşamalarla bu değerlendirme uygulamalarını gerçekleştirebileceğiniz konusunda ayrıntılı bilgiler vermeye çalıştık. Sınıfınızdaki engeli olan ya da desteğe gereksinim duyan öğrencilerinizi tanımanıza, gelişimlerini izlemenize ve en sonunda ulaştıkları düzeyleri belirlemenize yardımcı olacak bilgiler sunduk. Hedeflediğimiz değerlendirme uygulamalarına esas teşkil etmesi nedeniyle dikkatli bir şekilde incelemenizi önerdiğimiz bu fasikülde, sınıf içinde yapacağınız değerlendirme uygulamalarında, öğrencilerinizin bireysel gereksinimlerine ve gelişimsel özelliklerine göre süreçte, uygulamada ve araçlarda gerekli değişiklikleri yapabileceğinizi de sıkça vurguladık.

Bu içerikle oluşturduğumuz fasikülü sizler de lütfen dikkatle okuyunuz ve sunulan bilgileri kendi öğrencilerinizle ve deneyimlerinizle ilişkilendirerek yorumlayınız. Tüm süreç boyunca da uygulamalarınıza yön vermek ve süreci etkili bir şekilde sürdürmek amacıyla bu ve diğer fasiküllerde sunulan bilgilerden yararlanmaya devam ediniz.

Uygulamalarınızda kolaylık ve başarı dileklerimizle...

ŞEKİLLER

ŞEKİL 3.1. PLANLA-UYGULA-DEĞERLENDİR DÖNGÜSÜ.....	11
ŞEKİL 3.2. SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÇERÇEVESİNİN AŞAMALARI VE İÇERİĞİ.....	12
ŞEKİL 3.3. TANIMAYA YÖNELİK DEĞERLENDİRMENİN SÜRECİ VE İÇERİĞİ.....	13
ŞEKİL 3.4. İZLEMEYE YÖNELİK DEĞERLENDİRMENİN SÜRECİ VE ÖGELERİ.....	18
ŞEKİL 3.5. BEP/BGP HAZIRLAMA AŞAMALARI.....	21
ŞEKİL 3.6. GELİŞİM İZLEME KARAR AĞACI.....	26
ŞEKİL 3.7. ENGELİ OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN DÜZEY BELİRLEYİCİ DEĞERLENDİRME/NOTLANDIRMA.....	28
ŞEKİL 3.8. İLKOKUL İÇİN (3. SINIF) ÖRNEK BİR ÖĞRENCİ İLERLEME RAPORU.....	31

TABLolar

TABLO 3.1. TANIMAYA YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER KAPSAMINDA TARAMALARIN YAPILACAĞI TEMEL AKADEMİK VE GELİŞİM ALANLARI 14

TABLO 3.2. İLKOKULDA TANIMAYA YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER KAPSAMINDA DEĞERLENDİRMELERİN YAPILACAĞI TÜM AKADEMİK VE GELİŞİM ALANLARI 15

SINIF İÇİ DEĞERLENDİRME ÇERÇEVESİ

Bu fasikülde; Sınıf İçi Değerlendirme Çerçevesinin amacı, içeriği, aşamaları ve sınıflarımızda nasıl uygulanacağı açıklanmıştır.

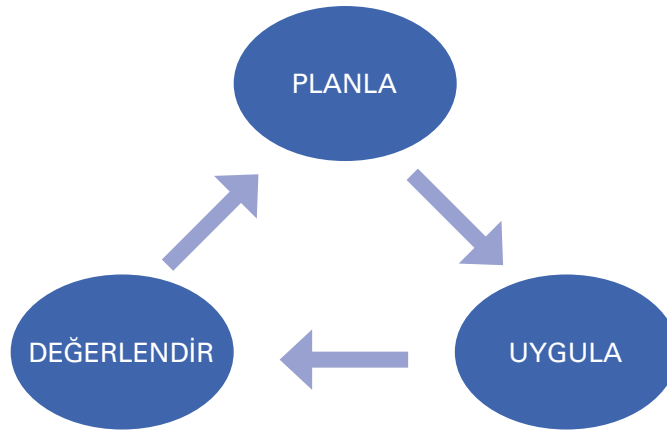
DEĞERLENDİRME ÇERÇEVESİNİN AMACI

Değerlendirme çerçevesi, engeli olan öğrenciler ile desteğe gereksinim duyan öğrencilere sunduğumuz öğretimi ve onların öğrenme sürecini geliştirmeye yönelik hazırlanmıştır. Bu çerçeveye göre çok yönlü ve bütüncül bir yaklaşımla değerlendirmeler yaparak öğrencilerin;

- Akademik ve gelişimsel olarak mevcut düzeylerini,
- Öğrenmelerine ve gelişimlerine etki edecek özelliklerini (güçlü ve zayıf yanları, ilgileri, deneyimleri vb.)
- Süreçte ne düzeyde öğrenme/gelişim gösterdiklerini ve
- Dönem/sene sonunda ulaştıkları düzeyi incelememiz beklenmektedir.

Çerçeveye göre değerlendirmeler yoluyla öğrenciye ve öğrencinin öğrenme sürecine ilişkin sık ve düzenli bilgiler toplarız. Topladığımız tüm bu bilgileri ise eğitim-öğretim planlarımızı ve uygulamalarımızı geliştirmek üzere kullanırız. Planla-Uygula-Değerlendir döngüsü (bk. Şekil 3.1), bu bağlamda hedeflediğimiz sürecin özetidir. Döngü, bizim;

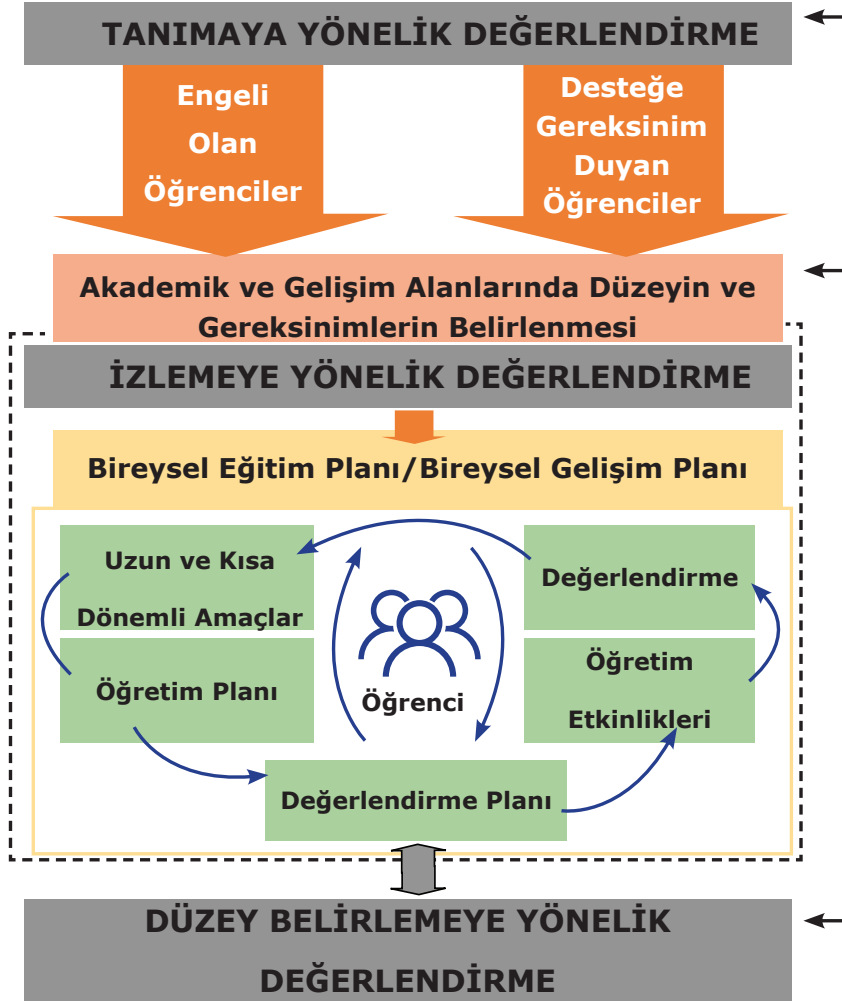
- öğrencilerin performans düzeyine, gelişim özelliklerine ve gereksinimlerine göre planladığımız bir öğretimin etkilerini sık ve düzenli bir şekilde değerlendirmemizi,
- planladığımız öğretimin öğrencilerde hedeflediğimiz gelişimi sağlayıp sağlamadığını ve değişikliğe gereksinim olup olmadığını belirlememizi,
- gerekli ise değiştirmemizi ve yeniden uygulamamızı gerekli kılar.

Şekil 3.1. Planla-Uygula-Değerlendir Döngüsü

Bu döngünün değerlendirme ayağını oluşturan çerçeveyi üç aşamada gerçekleştiririz. Şekil 3.2'de özetlendiği gibi bu aşamalar;

1. Tanımaya yönelik değerlendirme
2. İzlemeye yönelik değerlendirme ve
3. Düzey belirlemeye yönelik değerlendirmedir.

Şekil 3.2. Sınıf içi değerlendirme çerçevesinin aşamaları ve içeriği

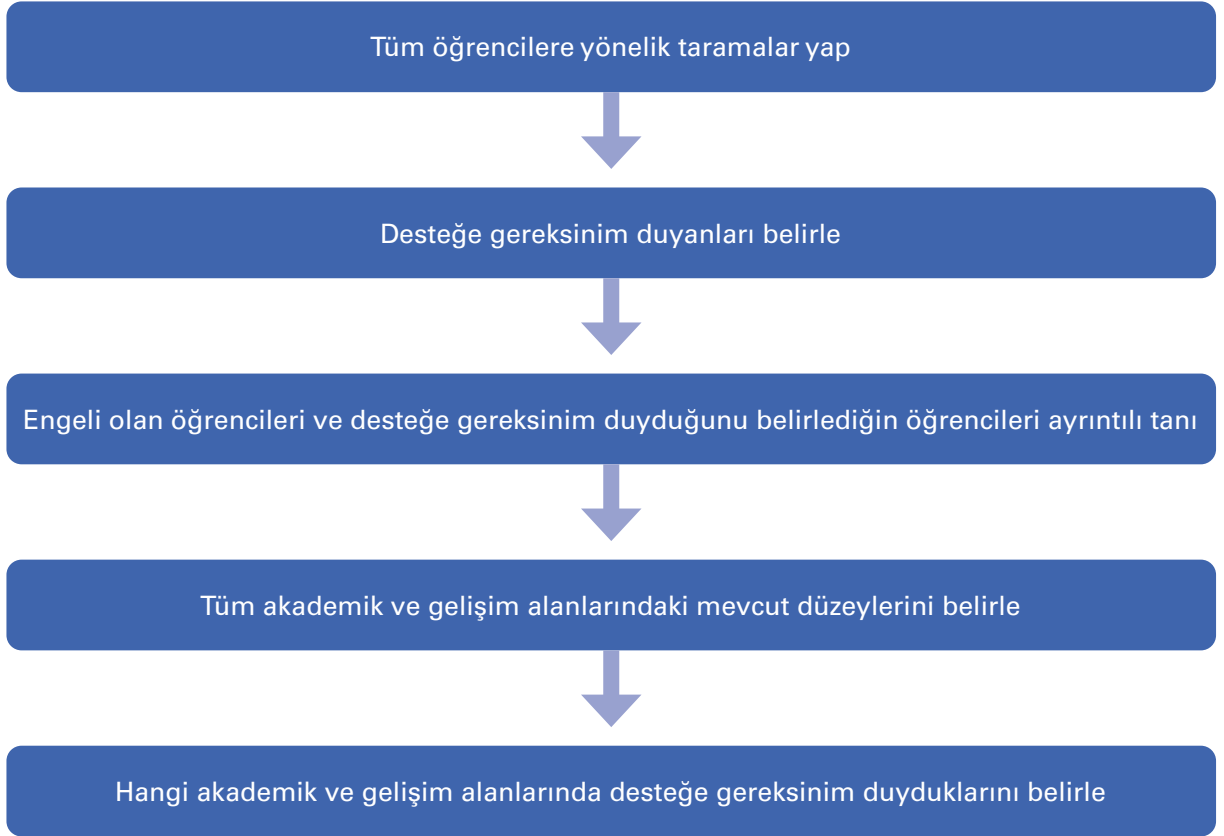

Aşağıda her bir aşamada neler yapmamız beklendiği ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

TANIMAYA YÖNELİK DEĞERLENDİRME

Şekil 3.3'te süreci ve içeriği özetlenen tanımaya yönelik değerlendirmenin iki amacı vardır:

1. Taramalar yoluyla desteğe gereksinim duyan öğrencileri belirlemek.
2. Hem engeli olan öğrencileri hem de taramalarda desteğe gereksinim duyduğunu belirlediğimiz öğrencileri tanımak, akademik ve gelişimsel düzeylerini ve gereksinimlerini belirlemek.

Şekil 3.3. Tanımaya yönelik değerlendirmenin süreci ve içeriği

1. TARAMALAR YOLUYLA DESTEĞE GEREKSİNİM DUYAN ÖĞRENCİLERİ BELİRLEME

Desteğe gereksinim duyan öğrenciler, herhangi bir engel tanısı olmadığı hâlde akranlarına göre farklı gelişimsel özellikler ve daha düşük akademik performans gösteren öğrencilerdir. Bunlar, engeli olduğu hâlde tanı almamış/alamamış öğrenciler olabileceği gibi mevcut bir engeli olmasa da ileride bir tanı alma riski taşıyan öğrenciler olabilirler. Aileleri tarafından yeterli düzeyde desteklenemeyenler ile dilsel ve kültürel farklılıklar yaşayanlar da bu grupta değerlendirilirler. Sınıfımızda bu durumda olan öğrenciler olabilir. Bu öğrencileri, ancak erken dönemde fark ederek; akademik/gelişimsel açıdan onları desteklersek yaşadıkları problemlerin gelecekte daha ileri düzey problemlere ve olası bir engel tanısına dönüşmesini engelleyebiliriz. Bu nedenle, sınıfımızdaki desteğe gereksinim duyan öğrencileri taramalar yoluyla erken dönemde belirlememiz son derece önemlidir. Bu amaçla yapacağımız değerlendirmeyi aşağıdaki sırayla gerçekleştirebiliriz:

1. Eğitim yılının başında ve ikinci yarıyılın başında sınıfımızdaki tüm öğrencilere yönelik taramalar yaparız. Taramaları pratik araçlarla ve sadece temel akademik ve gelişim alanlarında yapabiliriz (*bk. Tablo 3-1*). Akademik olarak Türkçe ve matematik; gelişimsel olarak da dil-iletişim ve sosyal-duygusal alanlar farklılıkların en kolay gözleneceği alanlardır. Bu nedenle, taramaların bu alanlarda yapılması uygun olabilir. Ancak öğrencilerin gereksinimlerine göre farklı akademik ve gelişim alanlarında da taramalar yapmayı tercih edebiliriz.
2. Taramaları yaptığımız alanlarda akranlarına göre daha düşük akademik performans ve gelişimsel özellikler gösteren öğrencileri belirleriz. Bu süreçte, her düşük performans gösteren öğrenciyi değil akranlarından önemli ölçüde geride kalan öğrencileri belirlemeye dikkat ederiz.
3. Belirlediğimiz öğrencilerin desteğe gereksinimi olduğunu düşünsek de etkili bir eğitim-öğretim planlaması yapabilmek için ayrıntılı tanımaya yönelik değerlendirmeler yapmak üzere bir sonraki aşamaya geçeriz.

Tablo 3.1. Tanımaya yönelik değerlendirmeler kapsamında taramaların yapılacağı temel akademik ve gelişim alanları

AKADEMİK ALANLAR		GELİŞİM ALANLARI	
Türkçe	Matematik	Dil ve İletişim	Sosyal ve Duygusal

2. ENGELİ OLAN ÖĞRENCİLERİ VE TARAMALARDA DESTEĞE GEREKSİNİM DUYDUĞUNU BELİRLEDİĞİMİZ ÖĞRENCİLERİ TANIMA, AKADEMİK VE GELİŞİMSEL DÜZEYLERİNİ VE GEREKSİNİMLERİNİ BELİRLEME

Engeli olan öğrenciler ile taramalarda desteğe gereksinim duyduğunu belirlediğimiz öğrencileri ayrıntılı tanımak, onlara sunacağımız öğretimin içeriğini, yoğunluğunu ve süresini belirlemek açısından önemlidir. Bu kapsamda hangi alanlarda (*bk. Tablo 3.2*) ne tür akademik ve gelişimsel özellikler sergilediklerini, hangi alanlarda ne düzeyde desteğe gereksinim duyduklarını ve ne tür kişisel ve öğrenme özelliklerine sahip olduklarını belirlemek üzere ayrıntılı tanımaya yönelik değerlendirmeler yaparız.

Tablo 3.2. İlkokulda tanımaya yönelik değerlendirmeler kapsamında değerlendirmelerin yapılacağı tüm akademik ve gelişim alanları

AKADEMİK ALANLAR				GELİŞİM ALANLARI			
Türkçe	Matematik	Hayat Bilgisi / Sosyal Bilgiler	Fen Bilimleri	Dil ve İletişim	Sosyal ve Duygusal	Motor	Öz Bakım / Günlük Yaşam

Bu kapsamda öğrencilerin;

- Akademik alanlardaki mevcut performans düzeylerini,
- Gelişim alanlarındaki mevcut performans düzeylerini,
- Güçlü ve zayıf yönlerini,
- Öğrenme özelliklerini (öğrenmesini kolaylaştıran ve zorlaştıran özelliklerini),
- İlgilerini,
- Tercihlerini,
- Motivasyon düzeylerini,
- Önceki okul deneyimlerini,
- Sağlık durumlarını,
- Aile özelliklerini vb. belirlemeye çalışırız.

Yaptığımız değerlendirmeler ile öğrencilere ilişkin elde ettiğimiz bilgileri ise öğretim sürecini planlama aşamasında kullanırız. Akademik ve gelişim alanlarındaki mevcut düzeylerini belirlediğimizde öğrencinin o alanda desteğe gereksinimi olup olmadığını ve gereksinimlerinin neler olduğunu belirleyebiliriz. Öğrenciye ilişkin kişisel ve öğrenme özelliklerini belirlediğimizde ise sunacağımız öğretimin; ne kadar sürmesi gerektiğini, ne kadar yoğun olması gerektiğini, öğretim sürecinde nelere dikkat etmemiz gerektiğini ve kimlerden nasıl destek alabileceğimizi vb. belirleyebiliriz. Örneğin, öğrencinin basit toplama işlemini ne kadar sürede öğrenmiş olduğuna ilişkin ebeveynlerden veya önceki öğretmenlerinden aldığımız bilgiler çarpma işlemini ne kadar sürede öğrenebileceği konusunda fikir sağlayabilir ve bu açıdan öğretimin süresini planlarken bize yardımcı olabilir. Veya öğrencinin nelere ilgi duyduğunu öğrenmemiz, öğretim etkinliklerimizi ve uygulamalarımızı belirlerken yardımcı olabilir. Aynı şekilde, anne babanın ev, iş yaşamlarının yoğunluğunu, eğitim düzeylerini ve çocuklarıyla olan ilişkilerini öğrenmemiz süreçte onlardan destek alılamayacağımızı veya ne kadar/hangi konularda yardım alabileceğimizi belirlememize yardımcı olur.

Tanımaya yönelik değerlendirmede, bilgilerin farklı kaynaklardan ve farklı yöntemler/araçlar kullanarak toplanması da son derece önemlidir. Tek kaynaktan veya tek araçtan elde edeceğimiz bilgiler eksik/yanlış olabilir ve böylece yanlış kararlara ve uygulamalara yol açabiliriz. Bu nedenle, farklı yöntemlerden/kaynaklardan bilgi toplamak ve elde ettiğimiz bilgilerin birbirleriyle örtüşüp örtüşmediğini kontrol ederek öğretim planlarımızı yapmak çok daha etkili ve doğru kararlar alabilmemizi sağlayacaktır. Bu süreçte portfolyo, öz/akran değerlendirme, performansa dayalı değerlendirme, gözlem, görüşme, kontrol listeleri, derecelendirme ölçekleri ve rubrikler gibi farklı yöntem ve araçlardan (açıklamalar ve örnekler için bk. Fasikül 2) yararlanmamız mümkündür. Ayrıca kaynak olarak da ebeveynlerden, öğrenciyi iyi tanıyan diğer yakınardan, eski öğretmenlerinden, arkadaşlarından, öğrencinin kendisinden, önceki portfolyolarından, varsa RAM raporundan, geçmiş BEP'lerinden, sağlık ve gelişim raporlarından vb. yararlanabiliriz. Yine farklı ortamlarda (okul içinde-dışında, evde, oyun alanında, farklı derslerde vb.) yapacağımız değerlendirmeler, doğru ve yeterli bilgiler edinmemizde önemli olacaktır.

DİKKAT: Fasikül 5’te tanımaya yönelik değerlendirmede esas alınan tüm akademik ve gelişim alanlarına yönelik değerlendirme araçlarının örnekleri ile araçların nasıl geliştirileceği, nasıl uygulanacağı ve sonuçlarının nasıl yorumlanacağına dair açıklamalar sunulmuştur. Sunulan örnek ve açıklamalardan yararlanarak bizim de kendi sınıfımızdaki öğrencilerin akademik düzeylerine, gelişimsel özelliklerine ve gereksinimlerine göre araçları uyarlamamız veya kendi araçlarımızı geliştirmemiz beklenmektedir.

Tanımaya yönelik değerlendirmeler ile elde ettiğimiz tüm bilgiler 2. aşama olan izlemeye yönelik değerlendirmeler kapsamında yapacağımız uygulamalara temel oluşturur.

Tanımaya yönelik değerlendirme aşamasında öğrencinin her bir akademik ve gelişim alanındaki düzeyini belirleriz. Ardından bu düzeyin yaşına, sınıf düzeyine ve gelişimine uygun olup olmadığına ve desteklenmesi gerekip gerekmediğine karar veririz. Desteklenmesine karar verirse bir sonraki aşamada o alana yönelik BEP/BGP hazırlarız.

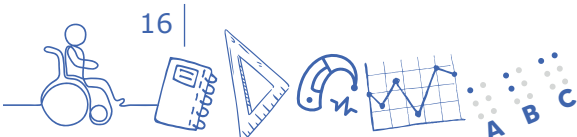
Bu aşamada akademik ve gelişim alanlarındaki mevcut düzeyine ve gereksinimlere ilişkin elde ettiğimiz bilgileri BEP/BGP’de mevcut düzey başlığı altında kısaca özetleriz. Mevcut düzeyin ve gereksinimlerin nasıl ifade edildiğine ilişkin bir örnek aşağıda diğer örnekler ise Fasikül 6’da örnek durumlar için hazırlanan BEP/BGP’lerde sunulmuştur.

Mevcut düzey: Ali ikinci sınıf düzeyindeki bir metinde 4-5 hata ile dakikada 30-35 sözcük okur.

Örnekleri incelediğimizde de fark edeceğimiz gibi desteklemeyi hedeflediğimiz akademik veya gelişim alanında öğrencinin neyi yapabiliyor olduğunu ve neyi yapamadığını mümkün olduğunca açık ve objektif bir şekilde ifade ederiz.

Bu aşamada, ayrıca, desteğe gereksinim duyduğunu belirlediğimiz ve bu nedenle BGP hazırlamayı planladığımız öğrencilerimizin velileri ile görüşmemiz ve süreç hakkında bilgi vermemiz önemlidir. Yapacağımız görüşmede öğrencinin hangi alanda/alanlarda desteğe gereksinim duyduğunu, öğrenciyi nasıl desteklemeyi planladığımızı, sürecin nasıl ilerleyeceğini ve veli ile nasıl iş birliği yapacağımızı anlatırız.

Görüşmede, öğrenciyi sunacağımız bu ek destek sürecinin dersler sırasında ve sınıf içinde yürütüleceğini özellikle belirtiriz. Ayrıca öğrencinin yeterli düzeyde gelişim gösterdiğinde geliştireceğimiz BGP’nin tamamlanmış olacağını ve sürecin sonlandırılacağını vurgularız. Velilerin BGP’nin işlevini anlamalarını kolaylaştırmak için görüşmede öğrenciyi sunacağımız bu ek destek sürecinin sınıf uygulamalarının doğal bir parçası olduğunu ve öğretmenlerin zaten yaptıkları bir uygulamanın BGP ile daha sistematik bir hâle dönüştürüldüğünü açıklarız. Ek olarak, yapacağımız uygulama ile öğrencinin gelişimine katkı sağlayacağımızı ve ileride yaşayabileceği sorunların önüne geçebileceğimizi ifade edebiliriz ve tüm sürecin BGP Geliştirme Biriminin kontrolünde ve öğrenci lehinde yürüteceğimizi belirtebiliriz. Son olarak, velilerle bu süreçte düzenli olarak fikir alış-verişi yapacağımızı ve çalışmalarla ilgili haberdar edeceğimizi vurgularız.

Veli ile yapacağımız görüşmeyi gerekli durumlarda (varsa) okul rehberlik servisinden destek alarak yapabilir, sürecin daha etkili bir şekilde sürdürülmesini sağlayabiliriz.

İZLEMeye YÖNELİK DEĞERLENDİRME

Engeli olan öğrenciler ile desteğe gereksinim duyduğunu belirlediğimiz öğrencilere yönelik uygulayacağımız izlemeye yönelik değerlendirme, değerlendirme çerçevemizin ve yukarıda tanımlanan planla-uygula-değerlendir döngüsünün en temel ögesini oluşturur. İzlemeye yönelik değerlendirmeler yoluyla sunduğumuz öğretimin etkililiğini ve öğrencinin öğrenme/gelişim sürecini izleriz. Öğretimin ne kadar etkili olduğunu, öğrencinin hedeflenen gelişimi gösterip göstermediğini, öğretimde ve içeriğinde herhangi bir değişikliğe gereksinim olup olmadığını belirleriz. Gerekli ise yöntem, amaç, materyal ve ortamda değişiklikler yaparak öğretime ve süreci izlemeye devam ederiz.

İzlemeye yönelik değerlendirme uygulamalarımızın temelini ise engeli olan öğrencilere yönelik hazırlayacağımız Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) ile desteğe gereksinim duyduğunu belirlediğimiz öğrencilere yönelik hazırlayacağımız Bireyselleştirilmiş Gelişim Planı (BGP) oluşturur. BEP/BGP, öğrencilere sunduğumuz öğretimin amacını, içeriğini, uygulama ve değerlendirme şeklini planladığımız bir belgedir.

İzlemeye yönelik değerlendirmeler sayesinde öğrenci için hazırladığımız BEP/BGP’de planladığımız öğretimin etkilerini ve öğrencinin ne düzeyde gelişim gösterdiğini izleriz. Öğrencinin gelişimini sık ve düzenli bir şekilde ölçer, gelişiminin hedeflediğimiz düzeyde olup olmadığı değerlendirir ve sonuca göre öğretim yöntemlerimizde, materyallerimizde, ortamda, verdiğimiz ek desteğin miktarında düzenlemeler ve uyarlamalar yaparız. Planla-uygula-değerlendir döngüsünü ancak izlemeye yönelik değerlendirmeler ile sağlayabiliriz.

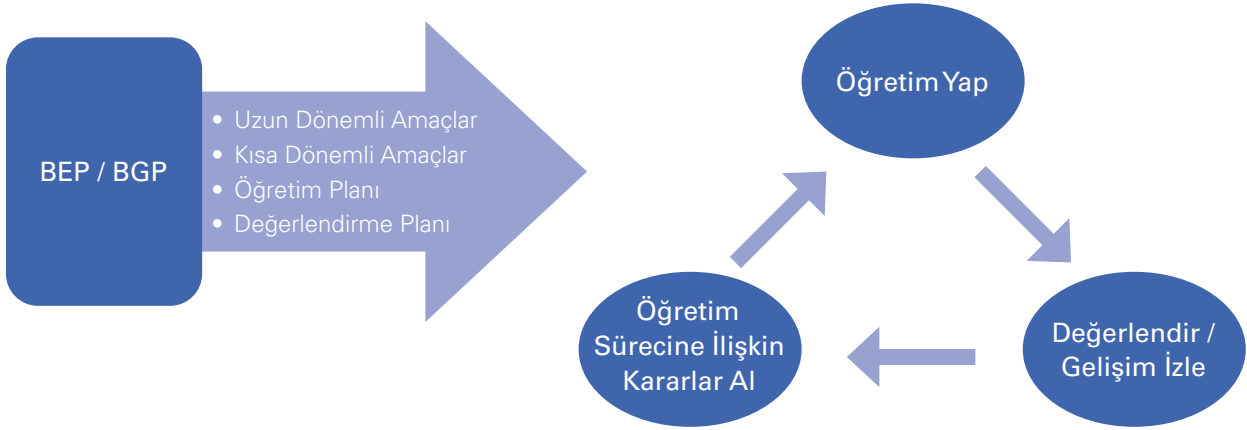
İzlemeye yönelik değerlendirmede öğrenci ve aile başta olmak üzere ilgili paydaşların sürece katılımlarını sağlamamız ve izleme sonuçlarını onlarla paylaşmamız uygulamalarımızın etkisini artırmak açısından son derece önemlidir.

Bu çerçevede oluşturulan izlemeye yönelik değerlendirmenin;

1. BEP/BGP oluşturma,
2. BEP/BGP’de tanımlanan öğretim planını uygulama ve değerlendirme planı ile gelişimi izleme,
3. Değerlendirme sonuçlarına göre karar alma gibi bazı temel ögeleri bulunur.

Şekil 3.4’te izlemeye yönelik değerlendirmenin işleyiş süreci ve ögeleri özetlenmiştir. Her birine ilişkin bilgiler ise aşağıda ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Şekil 3.4. İzlemeye yönelik değerlendirmenin süreci ve öğeleri

1. BEP/BGP OLUŞTURMA

BEP/BGP oluşturma başlığı altında önce BEP/BGP'nin ne olduğu ve hangi açıdan birbirlerinden farklı oldukları konusunda bilgi sahibi olacak, ardından hangi içerikle nasıl hazırlayacağımız konusunda bilgileri okuyacağız.

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PLANI (BEP) VE BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ GELİŞİM PLANI (BGP) NEDİR?

Mevcut uygulamada engeli olan öğrencilere yönelik Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) geliştirmemiz ve uygulamamız yasal bir zorunluluktur. Engeli olan öğrenciye sunacağımız eğitim-öğretim hizmetlerine ayrıntılı olarak yer verdiğimiz kapsamlı bir eğitim programı olarak öngörülen BEP; öğrencinin gereksinimlerine uygun amaçlar, öğretim ve değerlendirme süreci ile bu süreçlerde kullanacağımız yöntem ve araçlara ilişkin bilgileri içerir. Engeli olan öğrencilere yönelik sunulan destek programlarının en temel öğelerinden biri olmasına rağmen BEP, mevcut uygulamada hedeflendiği şekilde gerçekleştirilememektedir. Bunun en önemli nedenlerinden birisi geliştirmeye ve uygulamaya ilişkin zorluklardır. Öğretmenler mevcut uygulamada yer alan BEP'in içerik olarak çok kapsamlı bir program olduğunu, bu nedenle hazırlanması ve uygulanmasının zor olduğunu ifade etmektedirler. Bu nedenle, bu değerlendirme çerçevesinde önerilen BEP, içerik olarak mevcut uygulamaya göre daha sade, anlaşılır ve geliştirilmesi kolay bir plan olarak düzenlenmiştir.

Bireyselleştirilmiş Gelişim Planı (BGP) ise desteğe gereksinim duyduğunu belirlediğimiz öğrencilere yönelik hazırlayacağımız eğitim planıdır. BEP gibi, öğrencinin gereksinimlerine uygun amaçlar, öğretim ve değerlendirme süreci ile bu süreçlerde kullanılan yöntem ve araçlara ilişkin bilgileri içerir. Ancak BEP ile aralarında üç temel fark vardır. Bunlar:

1. BEP'i engeli olan öğrenci için hazırlarken, BGP'yi tanılanmış bir engeli olmadığı hâlde tarama ve ayrıntılı tanıma sonucunda desteğe gereksinim duyduğunu belirlediğimiz öğrencilere yönelik hazırlarız.
2. BGP'yi kapsam olarak sadece öğrencinin desteğe gereksinim duyduğu alanlara yönelik olarak (*BEP'e göre*) daha dar kapsamda hazırlarız.

3. BEP'te engeli olan öğrencinin başarısını değerlendireceğimiz notlandırma türünü (*genel ve özel notlandırma*) kaydetmemiz gerekir (*bk. Düzey Belirlemeye Yönelik Değerlendirme*). Buna karşın, desteğe gereksinim duyan öğrencilerin tümü genel notlandırmaya tabi oldukları için böyle bir notlandırma türü kaydetmemize gerek yoktur.

Bu üç farklılık dışında bundan sonra söylenecekler BEP ve BGP için aynı olacaktır. Bu nedenle, bu iki eğitim planı, bundan sonra gerekmedikçe bir arada BEP/BGP olarak anılacaktır.

Aşağıda sunulan bilgiler ise bu çerçevede hem BEP hem de BGP'nin içeriğini oluşturmaktadır.

BEP/BGP İÇERİĞİNDE NELER OLMALIDIR?

BEP/BGP, engeli olan ya da desteğe gereksinim duyduğunu belirlediğimiz öğrencinin kendisine ve öğretim sürecine ilişkin bilgiler içerir. Hazırladığımız her BEP/BGP'de yer alması gereken bu bilgiler aşağıda sıralanmıştır:

- Öğrencinin kişisel bilgileri
- Öğrencinin belirli bir akademik veya gelişim alanındaki mevcut düzeyi
- Öğrenci için belirlenen uzun ve kısa dönemli amaçlar
- Öğretim planı (Öğretim sürecinde kullanacağımız yöntem/teknikler ile etkinlikler ve uyarlamalar)
- Değerlendirme planı (Değerlendirme aralığı, yöntemi, araçları, izleme bilgileri ve uyarlamalar)
- Öğrencinin başarısının değerlendirileceği notlandırma sistemi (Not: Bu madde sadece engeli olan öğrenciler içindir. bk. Düzey Belirlemeye Yönelik Değerlendirme)

Sıralanan bu bilgilerin nasıl oluşturulduğu aşağıda "BEP/BGP nasıl hazırlanır?" başlığı altında sırasıyla açıklanmıştır. Ancak öncesinde BEP/BGP içeriğinde olması gereken bilgiler ve bu bilgilerin ne şekilde sunulduğu Örnek Durum 1 başlığı altında örneklendirilmiştir. Ayrıca her bir akademik ve gelişim alanına yönelik farklı BEP/BGP örnekleri de incelememiz amacıyla Fasikül 6'da sunulmuştur.

DİKKAT: Biz öğretmenlerden beklenen bu fasikülde sunulan bilgileri ve Fasikül 6'da sunulan farklı örnekleri dikkatli bir şekilde inceleyerek BEP/BGP geliştirme ve uygulama sürecini iyice anlamak ve kendi sınıfımızdaki öğrenciler için yaşlarına, gelişimsel özelliklerine ve bireysel gereksinimlerine göre uyarlayabilmektir.

ÖRNEK DURUM 1

Ali 4. sınıfa devam etmekte ancak sınıf düzeyindeki ders kitaplarında yer alan metinleri ekranları kadar akıcı okuyamamaktadır. Öğretmeni, tanıma aşamasında yaptığı değerlendirmede Ali'nin ancak 2. sınıf düzeyindeki bir metinde; dakikada 30-35 sözcük okuyabildiğini, sözcüklerin çoğunluğunu okurken hecelediğini ve okurken de 4-5 sözcüğü hatalı okuduğunu belirlemiştir. Arkadaşları ise ortalama olarak dakikada 90-95 sözcüğü 1-2 hata ile okuyabilmektedir. Ali okumada yaşadığı güçlük nedeniyle okuma gerektiren diğer tüm derslerde de başarısız olmaktadır. Ayrıca bu durum Ali'nin arkadaşlarının yanında sesli okuma yapmaktan çekinmesine neden olmaktadır. Ali'nin anne-babası da çocuklarının 4. sınıfta olmasına rağmen hâlâ heceleyerek okuması nedeniyle endişe yaşamaktadır. Öğretmeni Ali'nin okuma performansını geliştirmeye yönelik sınıfta ek öğre-

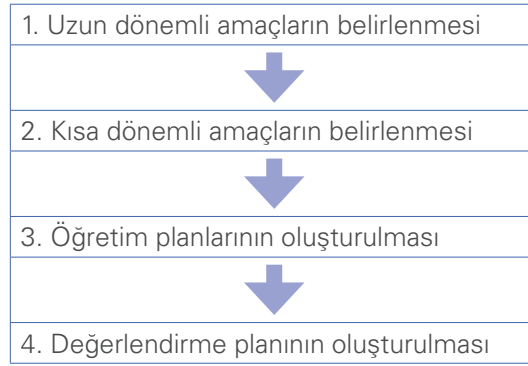
tim yapmaya ve aileden de Ali ile birlikte evde okuma etkinlikleri yapma konusunda destek istemeye karar vermiştir. Bunun için öncelikle BEP/BGP'sinde buna yönelik uzun ve kısa dönemli amaçlarını belirlemiş, öğretim ve değerlendirme planını oluşturmuştur.

Öğrencinin Adı: Ali Özer (9 yaş)		Tarih: 21/09/2018
Alan: Türkçe / Akıcı Okuma		
Mevcut Düzey: Ali ikinci sınıf düzeyindeki bir metinde 4-5 hata ile dakikada 30-35 sözcük okur.		
Uzun Dönemli Amaç: Ali, Mayıs ayının son haftası itibarıyla, dördüncü sınıf düzeyindeki bir metinde sadece 1-2 hata ile dakikada 90-95 sözcük okur.		
Kısa Dönemli Amaçlar	Öğretim Planı	Değerlendirme Planı
<p>1. Ekimin son haftası itibarıyla, Ali ikinci sınıf düzeyindeki bir metinde 1-3 hata ile dakikada 60-65 sözcük okur.</p> <p>2. Aralığın son haftası itibarıyla, Ali üçüncü sınıf düzeyindeki bir metinde 1-3 hata ile dakikada 65-75 sözcük okur.</p> <p>3. Mart ayının son haftası itibarıyla, Ali dördüncü sınıf düzeyindeki bir metinde sadece 1-3 hata ile dakikada 70-80 sözcük okur.</p> <p>4. Mayıs ayının son haftası itibarıyla, Ali dördüncü sınıf düzeyindeki bir metinde sadece 1-2 hata ile dakikada 90-95 sözcük okur.</p>	<p>Tekrarlı okuma:</p> <p>a. Haftada 2 gün 15 dakika uygulanacaktır.</p> <p>b. Kısa dönemli amaçlara uygun sınıf düzeyindeki materyaller kullanılacaktır.</p> <p>c. Akran öğretiminden yararlanılacaktır.</p> <p>Sözcük kartları oyunları:</p> <p>a. Haftada 2 gün 15 dakika uygulanacaktır.</p> <p>b. Kısa dönemli amaçlara uygun olarak sınıf düzeyi kitaplarındaki sözcükleri içeren sözcük kartları ile etkinlikler yapılacaktır.</p> <p>c. Akran öğretiminden yararlanılacaktır.</p> <p>Aile desteği ve kendi kendine çalışma:</p> <p>a. Haftada 3 gün 30 dakika boyunca sözcük kartı oyunları oynanması ve</p> <p>b. Günde 15 dakika kendi kendine kitap okuma çalışması yapmaları sağlanacaktır.</p>	<p>1. Gelişimi haftalık olarak izlenecektir.</p> <p>2. Kısa dönemli amaçlarda tanımlanan sınıf düzeyindeki bir metin ve metinlerden elde edilmiş sözcükleri içeren sözcük listeleri kullanılacaktır.</p> <p>3. Dakikada okuduğu sözcük sayısı ve hata sayısı belirlenecektir.</p> <p>4. Sonuçlar Ali ile birlikte grafikleştirilecektir.</p> <p>5. İlerleme Ali ile birlikte değerlendirilecektir.</p> <p>6. Aile çalışmaları kayıt altına alınacak ve haftalık olarak izlenecektir.</p> <p>7. Öğrenci tarafından yapılan kitap okuma etkinlikleri ve sayfa sayısı da kayıt altına alınacak ve haftalık olarak izlenecektir.</p> <p>8. İlerleme aylık olarak aile ile paylaşılacaktır.</p>
	<p>Öğretim uyarlamaları:</p> <p>1. Satırlar arası boşluklar artırılacaktır.</p> <p>2. 14 punto yazı kullanılacaktır.</p> <p>3. Satır başları belirginleştirilecektir.</p> <p>4. Kısa metinler kullanılacaktır.</p> <p>5. Dikkat dağıtıcı uyarılar uzaklaştırılacaktır.</p> <p>6. Küçük grupla veya bireysel çalışılacaktır.</p> <p>7. Gerektiğinde kısa aralar verilecektir.</p> <p>8. Başarıları pekiştirilecektir.</p>	<p>Değerlendirme uyarlamaları:</p> <p>1. Satırlar arası boşluklar artırılacaktır.</p> <p>2. 14 punto yazı kullanılacaktır.</p> <p>3. Satır başları belirginleştirilecektir.</p> <p>4. Kısa metinler kullanılacaktır.</p> <p>5. Dikkat dağıtıcı uyarılar uzaklaştırılacaktır.</p> <p>6. Gerektiğinde kısa aralar verilecektir.</p> <p>7. İlerlemeleri pekiştirilecek ve ödüllendirilecektir.</p>
Notlandırma: Genel		

BEP/BGP NASIL HAZIRLANIR?

BEP yasal olarak, içinde öğrencinin öğretmeni olarak bizim, varsa branş öğretmenlerinin, rehber öğretmenin, idarecinin, varsa özel öğretim öğretmenin ve ebeveynin dâhil olduğu bir ekip tarafından hazırlanmaktadır. BGP de benzer şekilde öğrencinin öğretmeni olarak bizim, varsa branş öğretmenlerinin, rehber öğretmenin, idarecinin ve ebeveynin dâhil olduğu bir ekip tarafından hazırlanmaktadır. Ancak öğrenciyi en iyi tanıyan, gereksinimlerinin en çok farkında olan ve öğretim programlarına en hâkim kişi olan öğretmeni, yani biz, her iki ekibin de ana üyesiyiz ve öğretim sürecine ilişkin kararlar büyük oranda bizim tarafımızdan belirlenir. Dolayısıyla BEP/BGP hazırlama konusunda kendi yeterliliğimizi artırmamız öğrenci ve öğretim süreci açısından son derece önemlidir. Etkili bir öğretim süreci ancak öğrencinin gelişim düzeyine ve gereksinimlerine uygun bir BEP/BGP ile mümkün olmaktadır. Dolayısıyla, bu yeterliliğimizi arttırmak amacıyla aşağıda BEP/BGP hazırlama sürecine ilişkin sunulan bilgileri dikkatlice okumamız gerekmektedir. Şekil 3.5'te BEP/BGP hazırlama aşamaları gösterilmiş ve ardından ayrıntılı açıklamaları sunulmuştur.

Şekil 3.5. BEP/BGP hazırlama aşamaları

1. Uzun Dönemli Amaçların Belirlenmesi: Uzun dönemli amaç, belirli bir akademik veya gelişim alanında, bir öğretim dönemi ya da yılı sonunda öğrencinin geliştirmesini/öğrenmesini istediğimiz kazanımları ifade etmektedir. **Bu anlamda, bir yol haritasıdır ve öğrencinin varmasını istediğimiz yeri tanımlar.** Bu amaçları, öğrencinin tanımaya yönelik değerlendirme sonucunda ortaya çıkan mevcut düzeyi ve gereksinimleri temelinde belirleriz. Eğer öğrencinin herhangi bir akademik veya gelişim alanındaki düzeyi; yaşının, sınıf düzeyinin ve mevcut kapasitesinin çok altında ise gereksinim düzeyinin yüksek olduğunu düşünebiliriz. Bu durumda ise gereksinimlerini karşılamak üzere desteklenmesi gerektiğine karar verebilir ve o alanda uzun dönemli bir amaç belirleriz. Ancak hangi alanların ve gereksinimlerinin daha öncelikli ve diğerlerine ön koşul olduğuna, hangisinin öğrencinin gelişimine ve öğrenmesine en çok katkısı sağlayacağına ve aile tarafından da en işlevsel (işe yarar) ve değerli bulunacağına dikkat ederek amaçları seçmeye özen gösteririz.

Bir öğrenci için birden fazla alanda uzun dönemli amaç belirleyebiliriz. Örneğin, bir öğrencinin hem okuma-yazma ve matematik gibi akademik alanlarda hem de sosyal-duygusal ve motor alanlarda yüksek düzeyde gereksinimleri olabilir ve biz her bir alanda uzun dönemli amaçlar belirleyerek öğrencinin farklı alanlardaki gereksinimlerini karşılamaya ve gelişimini desteklemeye çalışabiliriz. Ayrıca öğrencinin gelişim düzeyi ve gereksinimlerine göre alt veya üst sınıf düzeylerinin öğretim programlarındaki kazanımlardan da amaç almamız mümkündür.

Uzun dönemli amaç, BEP/BGP'nin en temel ögesidir. BEP/BGP'nin geri kalan bölümleri uzun dönemli amacın gerçekleşmesini sağlayacak planlardan oluşur. Bu açıdan, uzun dönemli amacı dikkatli bir şekilde seçmemiz ve açık bir şekilde yazmamız önemlidir. Yazdığımız uzun dönemli amaç;

- Belirli bir akademik ve gelişim alanında ve belirli bir beceriye yönelik
- Gözlenebilir, ölçülebilir, açık, davranışsal, somut
- Gerçekçi ve ulaşılabilir
- Ulaşılmak istenen düzeye odaklı
- Zaman sınırlı olmalıdır.

Bu özellikleri taşıyan bir uzun dönemli amaç yazarken amaç cümlemizin 3 önemli ögeyi içermesine dikkat etmeliyiz:

1. **Zaman sınırı:** Amacın gerçekleştirilmesi gereken zaman. Örneğin;

- 20 hafta sonunda
- Birinci döneminin sonu itibarıyla
- Nisan ayının sonu itibarıyla
- 2018-2019 öğretim yılının sonunda vb.

2. **Ölçüt:** Amaca ulaşıldığını gösterecek davranış düzeyi. Örneğin;

- %85 doğrulukla
- Sadece 1-2 hata ile
- Dakikada 90 sözcük olacak şekilde
- 1 dakika boyunca
- 5-6 sıralı cümle ile
- Arka arkaya 3 oyunda
- En az "3=Sıklıkla" düzeyinde
- Bağımsız olarak vb.

3. **Davranış:** Amacın davranış olarak gözlenebilir ve ölçülebilir tanımı. Örneğin;

- Dördüncü sınıf düzeyindeki bir metni okur.
- Dikte edilen bir metni yazar.
- 20'ye kadar ikişerli ritmik sayar.
- İki basamaklı sayı ile iki basamaklı sayıyı eldesiz toplar.
- Başından geçen bir olayı karakter, ortam bilgisi, bir giriş ve bir sonuç cümlesi içerecek biçimde anlatır.
- Oyuna katılır ve kurallarına uyar.
- Ulaşım araçları ile yolculuk yaparken uyulması gereken güvenlik kurallarını sıralar vb.

Belirlediğimiz amacımızı BEP/BGP’de “Uzun Dönemli Amaç” başlığı altına yazarız. Uzun dönemli amaç örneği için yukarıda Örnek Durum 1’in ilgili bölümüne bakabiliriz. Diğer uzun dönemli amaç örnekleri için ise Fasikül 6’da örnek durumlar için hazırlanan BEP/BGP’leri inceleyebiliriz.

2. Kısa Dönemli Amaçların Belirlenmesi: Kısa dönemli amaçlar, öğrencinin mevcut gelişim düzeyi ile uzun dönemli amaç arasındaki ara basamaklardır. Uzun dönemli amaç tek seferde atılamayacak kadar büyük bir adım (gelişim) olduğu için yolu daha küçük ve somut adımlara dönüştürmek amacıyla hazırlarız. Böylece hem kendi öğretim planımızın bir yol haritasını oluştururuz hem de öğrencinin uzun dönemli amaca yönelik gelişimini daha kolay izleyebilir ve gelişiminin yeterli olup olmadığı konusunda daha kolay karar verebiliriz.

Kısa dönemli amaçları, kolaydan zora, basitten karmaşığa bir düzen içerisinde oluştururuz. Sayıca az ve gerçekçi olmasına dikkat ederek ölçülebilir ve gözlenebilir ifadeler kullanırız. Bunlar dışında da aynı uzun dönemli amaçta olduğu gibi zaman sınırı, ölçüt ve davranışı tanımlayarak kısa dönemli amaçlarımızı yazarız. Belirlediğimiz amaçlarımızı BEP/BGP’de “Kısa Dönemli Amaçlar” başlığı altına yazarız. Kısa dönemli amaçlara ilişkin örnek için yukarıda Örnek Durum 1’in ilgili bölümüne bakabiliriz. Diğer kısa dönemli amaç örnekleri için ise Fasikül 6’da örnek durumlar için hazırlanan BEP/BGP’leri inceleyebiliriz.

3. Öğretim Planının Oluşturulması: Öğretim planı, öğrencinin uzun ve kısa dönemli amaçlara ulaşabilmesini sağlamak için neler yapacağımızın planıdır. Amaca/Amaçlara yönelik olarak kullanacağımız yöntem ve teknikleri, yapacağımız etkinlikleri, bunları ne sıklıkla ve ne kadar süreyle yapacağımızı, destek alacakları kimlerden, nasıl bir destek alacağımızı planlarız. Eğer gerekli ise öğretimi sunarken ortamda, yöntem ve tekniklerde, içerikte ve materyalde ne tür uyarlamalar yapacağımıza da karar veririz. Oluşturduğumuz planı BEP/BGP’deki ilgili bölüme kısaca yazarız. Öğretim planına ilişkin örnek için yukarıda Örnek Durum 1’in ilgili bölümüne bakabiliriz. Diğer öğretim planı örnekleri için ise Fasikül 6’da örnek durumlar için hazırlanan BEP/BGP’leri inceleyebiliriz.

Not: Bu çerçeve, değerlendirmeye yönelik hazırlandığından amaçları gerçekleştirmek üzere nasıl bir öğretim sunmamız gerektiği konusu, örnekler dışında ele alınmamıştır. Öğretimi nasıl gerçekleştirebileceğimize yönelik daha ayrıntılı bilgi için ilkökul ve özel eğitim kaynaklarına başvurabiliriz.

4. Değerlendirme Planının Oluşturulması: Öğrencinin amaca/amaçlara yönelik gelişimini izlemek için oluşturduğumuz plandır. Değerlendirmeleri ne zaman ve hangi aralıklarla yapacağımızı, hangi yöntem ve araçları kullanacağımızı, değerlendirmede kimlerden destek alacağımızı, değerlendirmeye çocuğu nasıl dâhil edeceğimizi ve sonuçları aileyle nasıl ve hangi aralıklarla paylaşacağımızı planlarız. Eğer gerekli ise değerlendirme sürecinde ortamda, yöntem ve tekniklerde, sürede, uygulamada ve materyalde ne tür uyarlamalar yapacağımıza da karar veririz.

Bu çerçevede, değerlendirme planımızı hazırlarken göz önünde bulundurmamız gereken bazı önemli noktalar vardır. Birincisi, planda birden fazla yöntem, araç, ortam ve kaynağa yer vermemiz önemlidir. Gözlem, görüşme, kontrol listesi, derecelendirme ölçeği, portfolyo, rubrik, öz/akran değerlendirme, performans değerlendirme, müfredata dayalı değerlendirme gibi farklı yöntem veya araçlardan yararlanmayı planlayabiliriz. Ayrıca ebeveyn, öğrenci, diğer öğretmenler gibi farklı kaynakların da değerlendirmelerde yer almasını planlayabiliriz. Böylece birden fazla yöntem/araç ve kaynak ile öğrencinin gelişimi hakkında daha güvenilir bilgiler elde edebiliriz.

İkincisi, değerlendirme sürecinin tümünde (planı hazırlama, değerlendirmeleri uygulama, süreci birlikte izleme ve sonuçları birlikte değerlendirme vb.) mümkünse öğrencinin kendisinin ve ailenin katılımını sağlayacak planlamalar yapmamız önemlidir. Bu hem öğrencinin öğrenme motivasyonunu artırmak hem de ailenin süreci sahiplenmesini ve desteklemesini sağlamak açısından etkili bir yoldur.

Üçüncüsü, yapacağımız değerlendirmelerin sık ve düzenli olacak şekilde planlanması çok önemlidir. Ancak bu şekilde yaparsak öğrencinin gelişimini etkili bir şekilde izleyebiliriz. Sık ve düzenli değerlendirmeler, bize gerektiğinde, yani öğrenci hedeflediğimiz düzeyde gelişim göstermediğinde, yöntem, ortam, süre ve materyalde gerekli değişiklikleri yapma fırsatı verir. Böylece yukarıda da açıkladığımız planla-uygula-değerlendirme döngüsünü gerçekleştiririz ve hedeflediğimiz gelişimi sağlamamız mümkün olabilir.

Dördüncüsü, değerlendirme uygulamalarımızı, öğretimin, öğretim etkinliklerinin ve günlük rutinlerin içine gömülü olarak planlamamız önemlidir. Biz öğretim etkinliklerimizi yaparken öğrencilerin performansını, doğru-yanlış yanıtlarını, tepkilerini, davranışlarını vb. gözleyerek değerlendirme alabilir veya verdiğimiz bir çalışma kâğıdında öğrencinin doğru ve yanlış yanıtlarını veya hatalarını inceleyerek gelişimin/öğrenmenin ne düzeyde olduğunu belirleyebiliriz. Veya rutinler sırasında öğrenciyi gözleyerek hangi davranışları ne düzeyde gösterebildiği hakkında bilgi elde edebiliriz. Böylece hem iş gücümüzü ve zamanımızı etkili kullanmış oluruz hem de öğrencileri doğal süreçte değerlendirebiliriz.

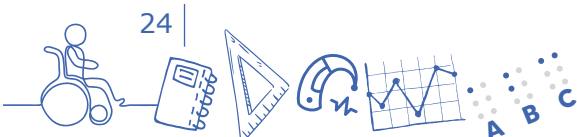
Beşincisi, değerlendirme sonuçlarını sık ve düzenli bir şekilde incelemek üzere bir planlamamız olması önemlidir. Böylece öğretim süreci, hedeflediğimiz amaçları gerçekleştirmede etkili değilse hemen müdahale etme şansımız olabilir. Mümkünse yaptığımız değerlendirmelerin hemen ardından öğrenciyle birlikte bu incelemeleri yapmayı planlayabiliriz.

Son olarak, değerlendirme süreci ve sonuçları hakkında öğrenciye, aileye/veliye ve ilgili diğer paydaşlara ne sıklıkla ve ne şekilde dönüt vereceğimiz konusunda planlama yapmamız gereklidir. Bu da yine paydaşların sürece katılımı açısından önemlidir.

Oluşturduğumuz planı BEP/BGP'deki ilgili bölüme kısaca yazarız. Değerlendirme planına ilişkin örnek için yukarıda Örnek Durum 1'in ilgili bölümüne bakabiliriz. Diğer öğretim planı örnekleri için ise Fasikül 6'da örnek durumlar için hazırlanan BEP/BGP'leri inceleyebiliriz.

BEP/BGP'DEKİ ÖĞRETİM PLANINI UYGULAMA VE DEĞERLENDİRME PLANI İLE GELİŞİMİ İZLEME

Bu aşamada, BEP/BGP'de oluşturduğumuz öğretim ve değerlendirme planına uygun olarak öğretim ve değerlendirmelerimizi yaparız. Değerlendirme planı çerçevesinde öğrencilerin uzun ve kısa dönemli amaçlarına yönelik gelişimini izler ve sonuçlarını düzenli olarak kayıt ederiz. İzlemeyi kolaylaştırmak için mümkünse değerlendirmelerden elde ettiğimiz sonuçları görselleştiririz. Süreç boyunca topladığımız verileri/bilgileri grafikler, tablolar ve şekiller kullanarak sade bir şekilde görselleştirebiliriz. Bu şekilde hem bilgiyi organize edebilir hem de izlediğimiz becerinin gelişimini kolaylıkla belirleyebiliriz. Süreçte elde ettiğimiz verileri ise öğrencinin başlangıçtaki düzeyi ve hedeflediğimiz düzey ile karşılaştırır ve öğretimin hedeflediğimiz gelişimi veya değişikliği sağlamada etkili olup olmadığını değerlendiririz. Sonuca göre ise öğretim sürecini yeniden düzenler, uygun değişiklikleri yaparak planla-uygula-değerlendirme döngüsünü devam ettiririz.

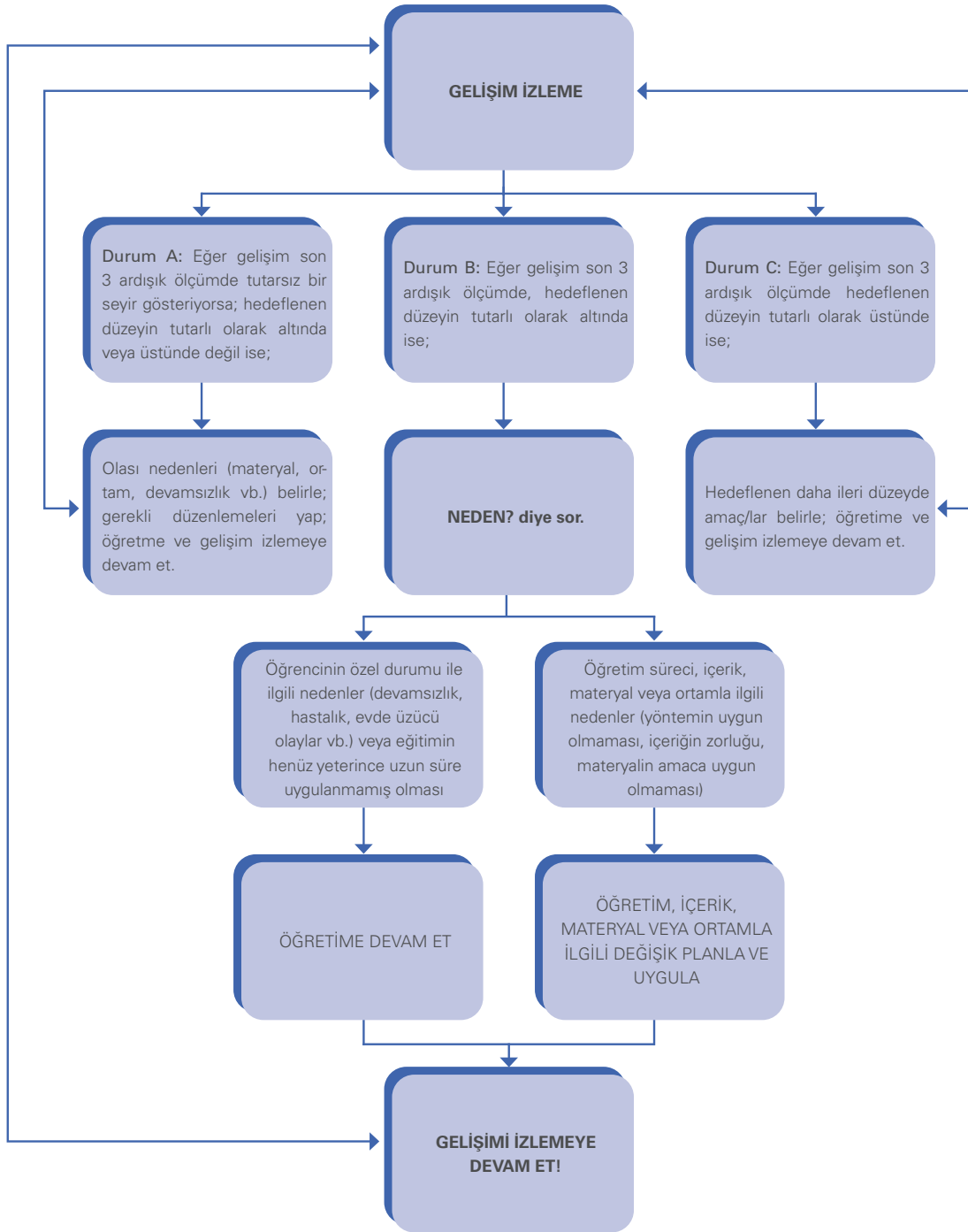

Bu süreçte öğrenciyi ve aileyi sürece dâhil etmek ve gelişimi birlikte değerlendirerek onlara hem dönüt vermek hem de öğretim sürecinde herhangi bir değişikliğe gerek olup olmadığına ve eğer varsa bu değişikliklerin neler olabileceğine birlikte karar vermek, onların da sürecin içinde ve sürecin destekleyicileri olmalarını sağlayabilmemiz açısından çok önemlidir. Özellikle grafik, tablo veya şekiller ile görselleştirdiğimiz gelişim bilgilerini öğrencinin kendisi ile birlikte değerlendirmemiz/tartışmamız, öğrencinin geliştirilmeye çalışılan becerileri ve bu becerilerdeki gelişimi hakkındaki farkındalığını artıracak ve kendi gelişiminde daha etkin rol oynamasını sağlayacaktır.

Gelişim izleme ve görselleştirmeye yönelik çok sayıda örnek Fasikül 6'da BEP/BGP örnekleri ile ilişkili olarak sunulmuştur. Süreci daha iyi anlayabilmek için Fasikül 6'yı dikkatli bir şekilde incelememiz önemlidir.

DEĞERLENDİRME SONUÇLARINA GÖRE KARAR ALMA

İzlemeye yönelik değerlendirmeden elde ettiğimiz verileri/bilgileri ayrıca sistematik bir şekilde yorumlamamız ve öğretim sürecine yönelik kararlar vermemiz önemlidir. Bu aşamada Şekil 3.6'da özetlenen "Gelişim İzleme Karar Ağacını" yol gösterici olarak kullanabiliriz. Üç durumun oluşabileceğini öngören bu karar ağacını kullanarak verilerin öğretim sürecinde bir değişikliği işaret edip etmediğine; ediyorsa hangi yönde bir değişiklik olması gerektiğine kolaylıkla karar verebiliriz.

Şekil 3.6. Gelişim İzleme Karar Ağacı

DÜZEY BELİRLEMeye YÖNELİK DEĞERLENDİRME

Değerlendirme çerçevesinin son basamağı olan düzey belirlemeye yönelik değerlendirmeleri dönem sonu ve yıl sonunda öğrencilerin ulaştıkları öğrenme ve gelişim düzeylerini belirlemek amacıyla yaparız. Bu değerlendirmeler ile öğrencilerin tüm gelişim alanlarındaki performansını ve BEP/BGP'sinde belirlediğimiz uzun ve kısa dönemli amaçlara ne düzeyde ulaştığını belirleriz. Yaptığımız değerlendirmeler ile:

- Öğrencinin ulaştığı gelişim düzeyini,
- Ulaştığı ve ulaşamadığı uzun ve kısa dönemli amaçları,
- Öğretim programı içindeki ilerlemelerini ve
- Sunduğumuz öğretimin etkililiğini belirleyebiliriz.

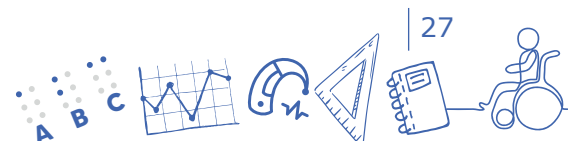
Düzy belirlemeye yönelik değerlendirmede, izlemeye yönelik değerlendirmelerden elde ettiğimiz verilerden/bilgilerden yararlanmamız önemlidir. Öğrencinin öğretim sürecinde gösterdiği gelişim, yukarıda sıralanan tüm amaçlara yönelik de bilgi sağlayabilecek niteliktedir. Bunun dışında, düzey belirlemeye yönelik yine çoklu yöntem, araç, ortam, kaynak kullanarak değerlendirmeler de yapabilir ve bu süreçte standart gelişim ve performans belirleme testleri, öğretmen yapımı araçlar, portfolyo, aile görüşmeleri, rubrikler, derecelendirme ölçekleri, performans değerlendirmesi gibi çeşitli yöntem ve araçlardan da yararlanabiliriz. Sonunda ise tüm kaynaklardan elde ettiğimiz bilgileri birleştirerek raporlarız, karneyi oluştururuz ve ebeveynler başta olmak üzere ilgili paydaşlarla paylaşırız.

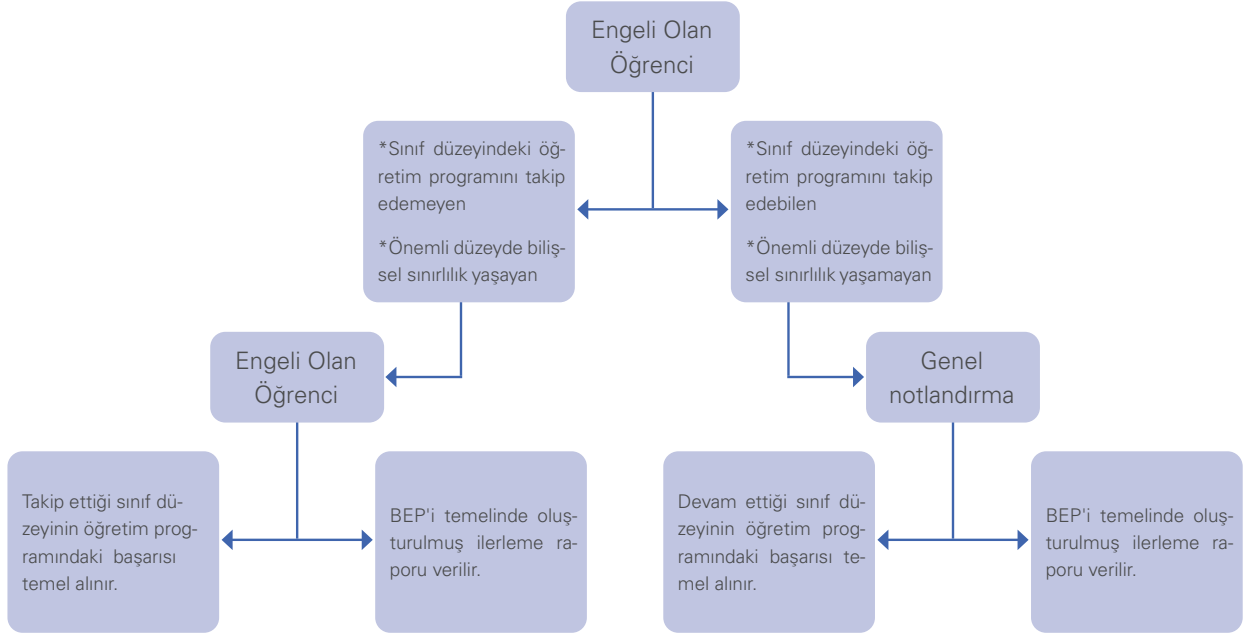
Raporlama ve karnelerde bu öğrencilerimiz için diğer öğrencilerden farklı olarak iki uygulamaya yer veririz. Bunlar:

1. Engeli olan öğrencinin sınıf düzeyindeki öğretim programını takip edip edememesine ve/veya önemli düzeyde bilişsel sınırlılık yaşayıp yaşamadığına göre öğrenci için karnede uygulayacağımız **değerlendirme/notlandırma türünü (özel, genel)** belirleriz.
2. Tüm engeli olan öğrencilerimiz ve desteğe gereksinim duyduğunu belirlediğimiz öğrencilerimiz için hem akademik derslerdeki performansını hem de BEP/BGP'de alınan amaçlara yönelik gelişimini ayrıntılı gösteren bir **ilerleme raporu** hazırlarız.

1. DEĞERLENDİRME/NOTLANDIRMA TÜRÜ

Engeli olan öğrencilerin karnesinde ne tür değerlendirme/notlandırmaya tabi tutulacaklarını BEP'ini hazırlama sürecinde kararlaştırır ve BEP'inde açıkça belirtiriz. Eğer öğrenci sınıf düzeyindeki öğretim programını takip edemiyor ve/veya önemli düzeyde bilişsel sınırlılık yaşıyor ise takip edebildiği sınıf düzeyini dikkate alarak değerlendirme/notlandırma yaparız. Bu, özel değerlendirme/notlandırma olur. Diğer yandan, eğer engeli olan öğrenci sınıf düzeyindeki öğretim programını takip edebiliyor ve/veya önemli düzeyde bir bilişsel sınırlılık yaşamıyor ise bu durumda da devam ettiği sınıf düzeyine göre değerlendirme/notlandırma yaparız. Bu da genel değerlendirme/notlandırma olur. Değerlendirme/notlandırma türünü belirlerken izleyeceğimiz süreç Şekil 3.7'de özetlenmiş, ardından özel ve genel değerlendirme/notlandırma için açıklamalar sunulmuştur.

Şekil 3.7. Engeli olan öğrenciler için düzey belirleyici değerlendirme/notlandırma

ÖZEL DEĞERLENDİRME/NOTLANDIRMA

Eğer BEP hazırlama sürecinde engeli olan öğrencimiz için özel değerlendirme/notlandırmanın kullanılması karar verildi ise verdiğimiz karne öğrencinin devam ettiği sınıf düzeyinin derslerini gösterir ancak notlandırmasını öğrencinin takip ettiği sınıf düzeyine göre yaparız. Özel değerlendirmede/notlandırmada böylece hem öğrenci için ayrımcı bir durum oluşmasını (farklı bir karne nedeniyle) hem de yetersizlikleri nedeniyle alması kaçınılmaz olan düşük notların oluşturacağı olumsuz yükü/duyguları engellemiş oluruz.

Değerlendirme/Notlandırmada, öğrenci için vereceğimiz dereceye/puana karar verirken birçok faktörü de göz önünde bulundurabiliriz. Sadece derste başarı düzeyini belirlemeye yönelik değerlendirmeler sonucu elde ettiğimiz puanları değil, farklı oranlarda hesaba katacağımız, ödevleri zamanında tamamlayıp tamamlamaması, derse katılımı ve gösterdiği çaba gibi diğer faktörleri de dikkate alabiliriz. Oranları kendimiz belirleyebilir ve kendi başarı ölçütlerimizi oluşturabiliriz. Örneğin, dördüncü sınıfa devam eden bir öğrenci için vereceğimiz karnede her bir akademik ders için notun %40'ını ders performansı, %20'sini ödevler, %20'sini derse katılım ve %20'sini ise çaba üzerinden belirleyebiliriz. Ancak elde ettiğimiz bu notları sınıf ve okul ortalamalarına katmayız ve kademeler arası geçişte yapılan merkezi yerleştirmelerde kullanmayız.

GENEL DEĞERLENDİRME/NOTLANDIRMA

Engeli olduğu hâlde sınıf düzeyindeki öğretim programını takip edebilen ve önemli düzeyde bilişsel bir sınırlılığı olmayan öğrenciler için genel değerlendirme/notlandırma kullanırız. Bu öğrenciler için devam ettiği sınıf düzeyi öğretim programındaki başarıyı temel alırız. Ancak bu durumdaki öğrencilerimiz için öğretim programında herhangi bir değişiklik, içerikte azaltma veya kolaylaştırma yapmayız. Sadece düzey belirlemeye yönelik yapılan değerlendirme uygulamalarında (sınav, ödev, sunum vb.) öğrencinin gereksinimlerine ve gelişimsel özelliklerine göre ortamda, sürede, soru ve yanıt şeklinde uyarlamalar ve düzenlemeler yapabiliriz.

2. İLERLEME RAPORU

Düzyer belirlemeye yönelik değerlendirme sonuçlarını raporlarken ve paylaşırken karnelerden yararlanabileceğimiz gibi öğrencilerin BEP/BGP'sinde alınmış uzun ve kısa dönemli amaçlara yönelik gelişimini ve temel akademik alanlardaki (Türkçe, matematik, hayat bilgisi/sosyal bilgiler ve fen bilimleri) ayrıntılı performanslarını bir ilerleme raporu ile de gösterebiliriz. Bu raporda öğrencinin BEP/BGP'sinde tanımlanmış uzun ve kısa dönemli amaçları sıralar ve bu amaçların hangilerini ne düzeyde kazandığını belirtebiliriz. Ayrıca temel akademik alanlardaki performanslarını da ünite/öğrenme alanı/beceri alanı olarak sıralar ve hangilerini ne düzeyde kazandığını belirtebiliriz. İlerleme raporu ile amacımız öğrencinin gelişimi ve dönem/yıl sonu performansı hakkında paydaşlara (ebeveyn, diğer öğretmenler, varsa öğrencinin devam ettiği özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki öğretmenleri, sınıf, okul, kademe değişikliğinde yeni öğretmenleri vb.) ayrıntılı bilgi aktarabilmektir. Şekil 3.8'de örnek bir öğrenci ilerleme raporu sunulmuştur. **Ancak bu amaca yönelik kendimizin belirlediği başka bir raporlama veya paylaşım yönteminden de yararlanabiliriz.**

Adı-Soyadı			
Sınıfı			
Öğrenme Özellikleri			
	Bazen	Sıklıkla	Daima
Öğrenmeye meraklıdır.	☐	☐	☐
Dersi dikkatli dinler.	☐	☐	☐
Bağımsız çalışır.	☐	☐	☐
Diğerleri ile iş birliği yapar.	☐	☐	☐
İş zor olsa bile bitirmeye çalışır.	☐	☐	☐
Ödevlerini zamanında tamamlar.	☐	☐	☐
Ödevlerine özen gösterir.	☐	☐	☐
Sosyal ve Kişisel Gelişim			
	Bazen	Sıklıkla	Daima
Okulda mutludur.	☐	☐	☐
Sınıfta iyi davranışlar sergiler.	☐	☐	☐
Sınıf dışında iyi davranışlar sergiler.	☐	☐	☐
Diğer çocuklarla iyi anlaşır.	☐	☐	☐
Diğerlerinin duygularına karşı hassastır.	☐	☐	☐
Duygularını kontrol eder.	☐	☐	☐
Duygularını uygun şekilde ifade eder.	☐	☐	☐
Yıl boyunca öğrenirken;			
1=Geliştirilebilir, 2=İyi, 3=Çok iyi			

Türkçe	1	2	3
Dinleme/İzleme	☐	☐	☐
Konuşma	☐	☐	☐
Akıcı Okuma	☐	☐	☐
Söz Varlığı	☐	☐	☐
Anlama	☐	☐	☐
Yazma	☐	☐	☐
Açıklama:			
Matematik			
	1	2	3
Sayılar ve İşlemler	☐	☐	☐
Geometri	☐	☐	☐
Ölçme	☐	☐	☐
Veri İşleme	☐	☐	☐
Açıklama:			
Hayat Bilgisi			
	1	2	3
Okulumuzda Hayat	☐	☐	☐
Evimizde Hayat	☐	☐	☐
Sağlıklı Hayat	☐	☐	☐
Güvenli Hayat	☐	☐	☐
Ülkemizde Hayat	☐	☐	☐
Doğada Hayat	☐	☐	☐
Açıklama:			
Fen Bilimleri			
	1	2	3
Gezegeneimizi Tanıyalım	☐	☐	☐
Beş Duyumuz	☐	☐	☐
Kuvveti Tanıyalım	☐	☐	☐
Maddeyi Tanıyalım	☐	☐	☐
Çevremizdeki Işık ve Sesler	☐	☐	☐
Canlılar Dünyasına Yolculuk	☐	☐	☐
Elektrikli Araçlar	☐	☐	☐
Açıklama:			

Uzun Dönemli Amaçlar	1	2	3
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
Kısa Dönemli Amaçlar	1	2	3
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
Yorum ve Öneriler			
Devam			
Öğretmen			
Müdür			
Tarih			

Şekil 3.8. İlkokul için (3. Sınıf) örnek bir öğrenci ilerleme raporu

ÇERÇEVENİN DEĞERLENDİRME İLKELERİ

Genel eğitim ortamlarındaki engeli olan öğrenciler ile desteğe gereksinim duyduğunu belirlediğimiz öğrencilere yönelik olarak geliştirilmiş olan değerlendirme çerçevesinin kapsayıcı eğitim yaklaşımı çerçevesinde belirlenen değerlendirme uygulamalarına esas olacak ilkeler aşağıda verilmiştir. Bu ilkeleri tüm değerlendirme uygulamalarına yansıtmanız beklenmektedir.

GENEL İLKELER

1. Her türlü ayrımcılıktan uzak durmak.
2. Değerlendirmede etik ilkelere uygun davranmak.
3. Ölçme ve değerlendirmeyi öğretme öğrenme sürecinin bir parçası kabul etmek.
4. Öğretme ve öğrenme sürecini geliştirmeye yönelik değerlendirme anlayışını benimsemek.
5. Değerlendirmede amaca uygun, objektif, tutarlı bir yaklaşım benimsemek.
6. Değerlendirme sürecini, öğrencinin gereksinimlerine uygun olarak belirlenmiş bir plan çerçevesinde gerçekleştirmek.
7. Değerlendirmede öğrencilerin yeterliliklerini ve geliştirilebilir özelliklerini öne çıkarmak.
8. Her öğrencinin açığa çıkartılmayı bekleyen bir potansiyelinin olduğu anlayışını benimsemek.
9. Değerlendirmede birbirini tamamlayıcı ve destekleyici birden fazla yöntem ve araç kullanmak.
10. Değerlendirme sürecini engel türleri üzerinden değil gelişim alanları üzerinden yürütmek.
11. Süreçte tüm gelişim alanlarına yönelik değerlendirmelere yer vermek.
12. Değerlendirmede öğrencinin gereksinimleri ile eğitim programının özelliklerini ilişkilendirmek.
13. Öğrencinin gereksinimleri dâhilinde değerlendirme süreci ve araçları bakımından uyarlamalara yer vermek.
14. Değerlendirme yaparken etiketleme, gruplama ve sorunu sadece öğrenciye atfetme risklerine karşı önlem almak.
15. Değerlendirmede öğrencinin sınıf içi performansı belirlenirken performansı etkileyebilecek bireysel ve çevresel özellikleri dikkate almak.
16. Değerlendirmede paydaşların sürece katılımını sağlamak.
17. Öğrencinin gereksinimleri çerçevesinde diğer disiplinlerle iş birliği içinde çalışmak.
18. İzlemenin daha etkili olması için değerlendirmeleri kayıt altına almak.

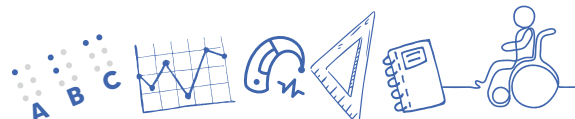

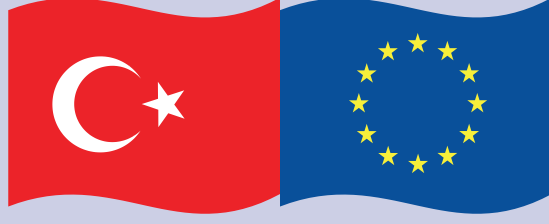
NOTLAR

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

Tohum Türkiye Otizm Erken Tanı ve Eğitim Vakfı, “Otizm Spektrum Bozukluğu” olan çocukların erken tanısının konulması, özel eğitim ile topluma kazandırılmalarına öncülük edilmesi ve bunun yurt çapında yaygınlaştırılması amacıyla, kar amacı gütmeyen ve kamu yararını gözeten bir sağlık ve eğitim vakfı olarak 15 Nisan 2003 tarihinden bu yana çalışmalarını yürütmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

**ÖZEL EĞİTİMDE AİLELERİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ**

Bu yayım, Millî Eğitim Bakanlığı ve UNICEF'in iş birliğinde gerçekleştirilen Engeli Olan Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim ve İlkokulda Değerlendirme Çerçevesi Programı kapsamında hazırlanmıştır. Özel Eğitimde Ailelerin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında düzenlenen öğretmen seminerlerinde dağıtılması yararlı olacağı görüşü ile yerel öğretmen seminerleri için eğitim kiti olarak dağıtılmıştır.

**İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ**

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

**T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI**

**TOHUM
OTİZM
VAKFI**

Gaziosmanpaşa Rehberlik ve
Araştırma Merkezi

Kütahya Rehberlik ve
Araştırma Merkezi

Bu yayım Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin maddi desteği ile oluşturulmuştur. İçerik tamamıyla Tohum Türkiye Otizm Erken Tanı ve Eğitim Vakfı sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.